

Metoder for barns medvirkning

I arbeid med barns medvirkning, bruker Redd Barna ulike metoder for at barna skal kunne bli kjent og bygge samhold og fellesskap, oppleve egenverdi og betydning i prosessen, kartlegge, utforske egen og andres virkelighet, dele erfaringer og kunnskap, komme på og dele ideer, og utvikle ideer sammen, sammenfatte, systematisere, analysere, realitetsbehandle og prioritere, planlegge, evaluere, komme med tilbakemeldinger, og ha det gøy underveis!

Metodene er et middel og ikke et mål i seg selv. De lar barna jobbe konkret med noe som kan oppleves abstrakt. De gir barna knagger å tenke ut ifra, uten å gi svar eller legge føringer. Ulike metoder gir ulike barn mulighet til å medvirke ut ifra sine forutsetninger og på sine premisser. Metodene veksler imellom å la barna jobbe individuelt, i par, i gruppe og i plenum. Nok tid og fleksibilitet er viktig. La barna selv påvirke metoden og gjennomføringen – det avgjørende er hva som funker best for dem!

Body Map

Et kroppskart kan brukes for å beskrive hvordan et menneske er og har det, for eksempel hvordan det er å være et barn som har flyktet til Norge. Det kan også brukes for å beskrive hvordan et menneske *bør* være, for eksempel den perfekte lærer.

Framgangsmåte:

Barna lager et felles omriss av en kropp på et stort ark. Ett av barna legger seg ned på en stor papirrull og de andre barna tegner rundt kroppen hans eller hennes. Men de kan også velge å bare tegne et hvilket som helst omriss av en kropp på et ark.

På de ulike delene av kroppen; hode, øyne, ører, munn, skuldre, hender, føtter, mage, og hjerte, fyller de inn beskrivelse av hvordan denne personen er og har det, eller hvordan denne personen bør være.

Legg opp til felles diskusjon underveis. Denne metoden kan også gjennomføres som gruppearbeid hvor barna deles inn i grupper på 4-6 barn og møtes etterpå for å presentere for hverandre og utveksle erfaringer, refleksjoner og perspektiver på tvers av gruppene.

Eksempler:

- **Hode** = Hva vet denne personen? Hva tenker denne personen på? Er det noe som bekymrer denne personen?
- **Ører** = Hva hører denne personen? Hvordan kan denne personen vise at han eller hun lytter?
- **Øyne** = Hva ser denne personen? Hvordan ser denne personen på andre – eksempelvis barn?
- **Munn** = Hvordan snakker denne personen? Hvilke ord bruker han eller hun? Er det noe denne personen ikke sier? Er det noe han eller hun burde si, men er taus om?
- **Skuldre** = Er det noe denne personen bærer på, av ansvar, plikter, osv.? Er det tungt eller lett å bære på?
- **Mage** = Er det noe denne personen kjenner i magen? Sommerfugler i magen? Noe som kan gi vondt i magen?
- **Hjerte** = Hva kjenner denne personen i hjertet? Hva er det aller viktigste for denne personen innenfor det gitte temaet?
- **Armene/ hendene** = Hva gjør denne personen? Hva gjør hen ikke?
- **Beina/ føttene** = Hva gjør denne personen med beina eller føttene? Hvor beveger hen seg? Hvor beveger hen seg ikke?

Mål:

Deltakerne utforsker og reflekterer i fellesskap over hvordan det er å være en gitt person. Hvordan oppleves det? Hva gjør det med en? Eller de reflekterer over hvordan en person bør være. Dette kan gi viktig informasjon både om hvordan barna opplever sin virkelighet, eller hvilke innspill de har til hvordan noe bør være.

Utstyr:

Et stort ark og noen tusjer

Kart over vår virkelighet

Barna lager et kart over sitt nærmiljø eller et annet geografisk område hvor de ønsker å utforske og kartlegge erfaringer. Barna får dele egne erfaringer og opplevelser knyttet til området, og de kommer i fellesskap fram til hva de opplever som utfordringer, muligheter og lignende.

Framgangsmåte:

Kartet kan tegnes av deltakerne selv, eller det kan være tegnet på forhånd. Fordelen med at barna tegner det selv, er at de selv får definere hvordan de opplever at nærmiljøet deres ser ut og hva som er viktig for dem der. Kartet kan være over en skole, en by, en kommune, en ungdomsklubb, eller lignende.

Etter at de har laget kartet fester barna klistremerker med emojis som symboliserer hvordan de opplever de ulike stedene hvor de er, eller som på ulike måter påvirker dem. Dette kan være emojis som smiler, er lei seg, er redde, er sinte etc. Hva er barna mest fornøyd med og ønsker å bevare? Hva mener de bør forandres på og hvorfor?

Legg opp til felles diskusjon underveis. Husk å dokumentere hva som er grunnen til at barna har valgt plasseringen av de ulike emojiene på kartet!

Mål:

Barna får dele egne erfaringer og opplevelser knyttet til et geografisk område, og lytte til andres erfaringer og opplevelser, og de kommer i fellesskap fram til hvordan de vil beskrive dette området og hva de opplever som utfordringer, muligheter og lignende.

Utstyr:

Store ark, tusjer og klistremerker med emojis

Luftballong

Ved hjelp av en tegning av en luftballong, som barna har laget selv eller som er laget på forhånd, identifiserer barna hvem som må være med og bidra, hva som må være på plass, hva som kan være hindringer og utfordringer, og hva som kan være muligheter, for å oppnå et mål de har satt seg.

Framgangsmåte:

Del inn i grupper på fire til seks deltakere. På hver gruppe skal deltakerne tegne en stor luftballong på en plakat eller et stort papir. Luftballongen skal være så stor at man kan skrive på den, og deltakerne skal tegne ballong, kurv og rep som binder den fast til bakken. Fortell gruppa at denne luftballongen skal reise til et mål de har satt seg. De skal identifisere ulike faktorer knyttet til luftballongens ferd mot dette målet:

1. *Hvem må være om bord?*

På kurven eller på mennesker oppi kurven skriver gruppa navn på de ulike aktørene (mennesker, organisasjoner, instanser osv.) som må være med og bidra eller gi ulike former for støtte for at de skal oppnå målet. De selv for eksempel!

2. *Hva må være på plass for at ballongen skal kunne fly?*

På selve ballongen skriver gruppa ulike forutsetninger, ting som må være på plass eller skal til for at man skal kunne komme til målet. Dette er varmlufta som får luftballongen til å fly!

3. *Hva holder ballongen tilbake?*

Ved siden av repene som binder fast ballongen til jorda, skriver gruppa ting som kan hindre en i å komme seg av gårde til målet.

4. *Hva vil gi luftballongen oppdrift og løfte den høyt til værs?*

Over og på sidene av ballongen kan gruppa tegne hvite godværs skyer hvor de skriver muligheter de ser, som vil kunne bidra til at de ikke bare oppnår målet, men at det vil bli en suksess. Dette er muligheter de bør dra nytte av!

5. *Hvilke utfordringer vil de kunne møte på ferden?*

På hver side av ballongen kan gruppa tegne sorte tordenskyer, hvor de skriver utfordringer som de vil kunne møte på underveis, så snart de har «tatt av».

Mål:

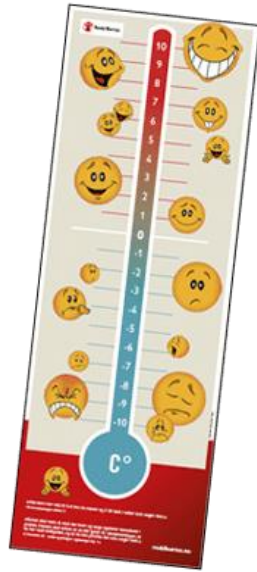
Dette er en strukturert måte å samle informasjon på, med tanke på videre planlegging. Bildet av en luftballong er lett for barn å forstå, og er et interessant visuelt verktøy som oppfordrer til diskusjon, og hjelper til med å identifisere faktorer og problemstillinger som må diskuteres og avklares. Metoden gir muligheter for å sammenligne på tvers av ulike grupper.

Utstyr:

En plakat eller et stort ark til hver gruppe. Dersom deltakerne ikke skal tegne luftballongen selv, må dette være gjort på forhånd. Man kan også bruke mindre ark og kopiere opp. Tusjer i ulike farger.

Humørbarometer

Humørbarometer er en øvelse som handler om å ta tempen på stemningen i en gruppe. Det kan gjøres både før, underveis eller etter en samling, en aktivitet eller lignende.

Framgangsmåte:

Et humørbarometer kan gjøres på mange ulike måter. Barna kan feste klistremerker eller sette streker på en plakat med et tegnet barometer hvor linjen beveger seg fra veldig negativt til veldig positivt. De kan flytte en pil på et barometer til et symbol som representerer det humøret som stemmer for dem selv. De kan flytte seg fysisk i rommet til et bestemt sted som viser hvilket humør de er i, eller de kan bevege kroppen sin for å gi uttrykk for hvilket humør de er i.

Et humørbarometer sier ikke i seg selv hva som kan være årsaken til at barna er i et bestemt humør. Det må eventuelt utforskes nærmere i forlengelsen av øvelsen.

Mål:

Å gi barna mulighet til å dele hvordan de har det og opplever det de er med på, på en umiddelbar måte. Få oversikt over stemningen i gruppa underveis og med jevne mellomrom.

Utstyr:

Ingenting, eventuelt en plakat med barometer, klistremerker eller penner/tusjer, alt ettersom hvilken metode man velger.

Jeg-blomst

Jeg-blomst er en fin måte for barna å presentere seg for hverandre på, bli kjent, og å snakke om hvordan vi alle har ulike sider ved oss, og at vi alle spiller en verdifull rolle i fellesskapet.

Framgangsmåte:

Alle deltakerne får tildelt hvert sitt ark som de skal tegne en blomst på, med x antall kronblader (for eksempel fem). Deretter forteller tilrettelegger at de nå skal fylle ut alle kronbladene i blomsten med ulike roller de har i livet sitt, eller ulike ting som beskriver dem som menneske. Dette kan barna velge helt selv, eller det kan være mer spesifikt som «ett menneske som betyr ekstra mye for deg» og «noe du drømmer om å gjøre» etc.

Jeg-blomsten kan ta form av en jeg-stjerne dersom stjerne fungerer bedre for deltakerne enn blomst. Til slutt kan man velge å presentere alle de ulike jeg-blomstene for hverandre, eller man kan la være. Man kan også henge alle blomstene opp på veggen som en hage – som da utgjør det fantastiske fellesskapet som er gruppa som skal jobbe sammen!

Mål:

Mennesker har en tendens til å trekke fram enkeltrøller og -egenskaper ved andre mennesker og gjøre det til den hele og fulle sannhet om det andre mennesket. Jeg-blomst hjelper deltakerne til å være bevisste på både seg selv og hverandre som hele mennesker, som innehar et sett av ulike roller og egenskaper, hvorav noe er felles og annet er forskjellig.

Utstyr:

Ark og penner til alle deltakerne, eventuelt også jeg-blomster eller stjerner som tilrettelegger har laget på forhånd.